

**Archeologienota met beperkte samenstelling:
Steenlandlaan, Kallo, Beveren
(prov. Oost-Vlaanderen)**

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
Borgerhout, februari 2024

Colofon

Titel

Archeologienota met beperkte samenstelling:
Steenlandlaan, Kallo, Beveren
(prov. Oost- Vlaanderen)

Auteur

Robby Vervoort

Opdrachtgever

Ontwikkelaar

Projectcode

2024B339

Plaats en datum van uitgave

Borgerhout, februari 2024

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport, 188

Inhoud

1. Technische fiche/administratieve gegevens	4
1. Inleiding	6
2. Methodiek van het onderzoek	6
3. Archeologische voorkennis.....	7
4. Beschrijving van de geplande werkzaamheden	7
4.1. Huidige toestand.....	7
4.2. Toekomstige situatie.....	9
5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied	11
6. Lijst figuren en bijlagen	12
6.1. Lijst figuren.....	12
6.2. Lijst bijlagen	12

1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

24-KAL/STE-2024B339

Ligging

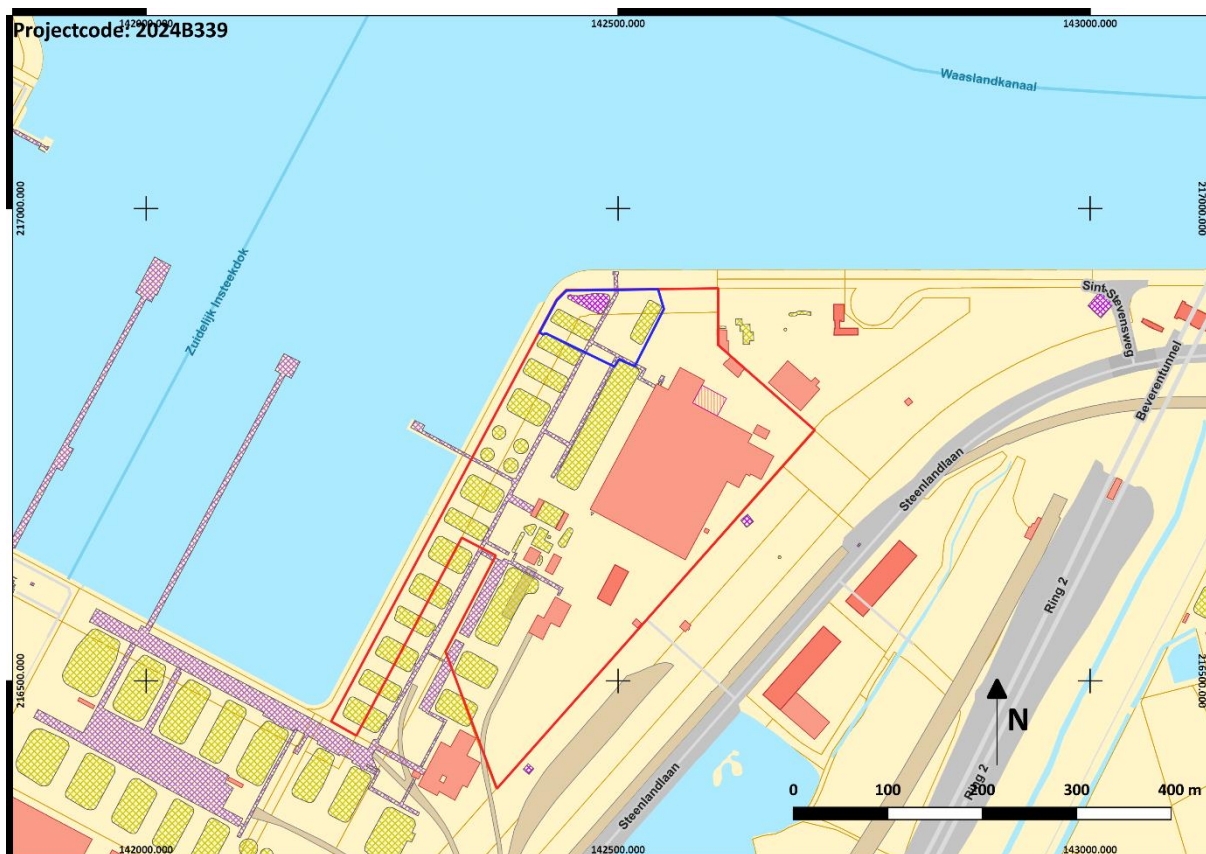
Kallo, 9130 Beveren,
Steenlandlaan 3

Kadastrale gegevens

Beveren: 8ste Afdeling

Kallo: Sectie D

Perceelnummers: 286/2V, 286/2E

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding betrokken percelen in rood en werfzone in blauw (1/2500)

Bounding Box Werfzone

X	Y
142445,2	216913,3
142542,6	216914,6
142548,7	216893,8
142517,8	216833,4

142500,7	216840,2
142496,1	216832,9
142416,4	216869,3
142434,8	216903,2

Onderzoek

Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek

Projectcode

2024B339

Opdrachtgever

Zie privacy-fiche

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research & Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126

Nummer wettelijk depot

Niet van toepassing

Termijn

19 februari - 26 februari

Geplande ingreep

Sloop bestaande tankpark en verhardingen, constructie nieuw tankpark.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 5000m² of meer en de ingreep in de bodem bedraagt minimaal 3000 m², zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

/

Doelstelling

Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied (**onderzoeksvraag 1**)?
- Wat is de impact van de geplande werken (**onderzoeksvraag 2**)?

Thesaurus

Archeologienota met beperkte samenstelling, bureauonderzoek.

1. Inleiding

Het projectgebied ligt midden in het havengebied op de linkeroever van de Schelde, aan de Scheldelaan 3 te Kallo, Beveren. Het gaat om een zone waar zich verschillende tankparken en magazijnen situeren. Ten westen van het terrein situeert zich het zuidelijke insteeddok van het Waaslandkanaal. Een eindje ten westen van het projectgebied bevindt zich het Vrasenedok.

Doel van dit bureauonderzoek is het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota met beperkte samenstelling gezien de aard van de geplande bodemingrepen en de locatie van het projectgebied in een deel van de haven op de linkeroever van de Schelde. Een zone die gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van een dik pakket opgespoten aarde die het eventueel aanwezige bodemarchief afdekt. In deze archeologienota zullen de geplande bodemingrepen tegenover de dikte van de aanwezige pakketten opgespoten grond worden geplaatst. Op basis van deze oefening wordt de impact van de geplande werken op het al dan niet aanwezige bodemarchief bepaald en wordt vervolgens een Programma van Maatregelen opgesteld.

2. Methodiek van het onderzoek

Bij aanvang van het bureauonderzoek was reeds gekend dat de geplande werkzaamheden zich situeren in een zone van de Haven gekenmerkt door een dik pakket opgespoten aarde. Eventuele geplande werken zouden dan ook een beperkte of helemaal geen impact hebben op eventueel binnen het projectgebied aanwezig waardevol archeologisch erfgoed. Daarom werd besloten een archeologienota met beperkte samenstelling op te stellen. Hierin zullen de geplande werkzaamheden

worden besproken en zal worden aangetoond dat het eventueel aanwezige archeologische niveau wordt afgedekt en beschermd door een dik pakket opgespoten aarde.

Gegevens omtrent de dikte van de aanwezige pakketten opgespoten aarde konden worden afgeleid van het opgestelde opspuitingsmodel van de Universiteit van Antwerpen. Alhoewel het model niet 100% nauwkeurig is, kon het in het kader van deze nota wel worden gebruikt om een inschatting te maken van het niveau van het eventueel aanwezige archeologische niveau.

Tevens werden de geplande werkzaamheden en de bijgaande verstoringen in kaart gebracht op basis van de plannen en schetsen die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld.

Op basis van alle beschikbare gegevens is tenslotte een conclusie getrokken omtrent de impactbepaling van de geplande werken op een al dan niet aanwezig archeologisch niveau.

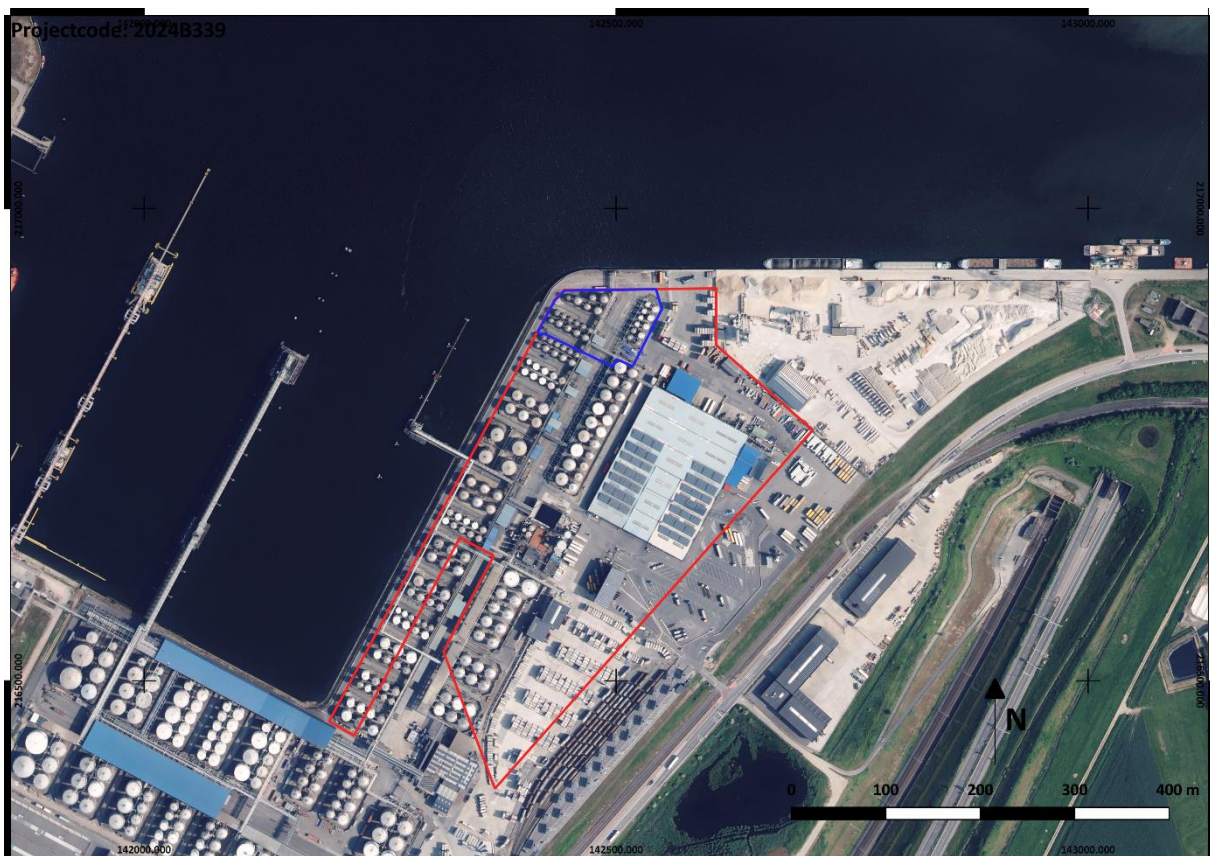
3. Archeologische voorkennis

Er werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd binnen het projectgebied.

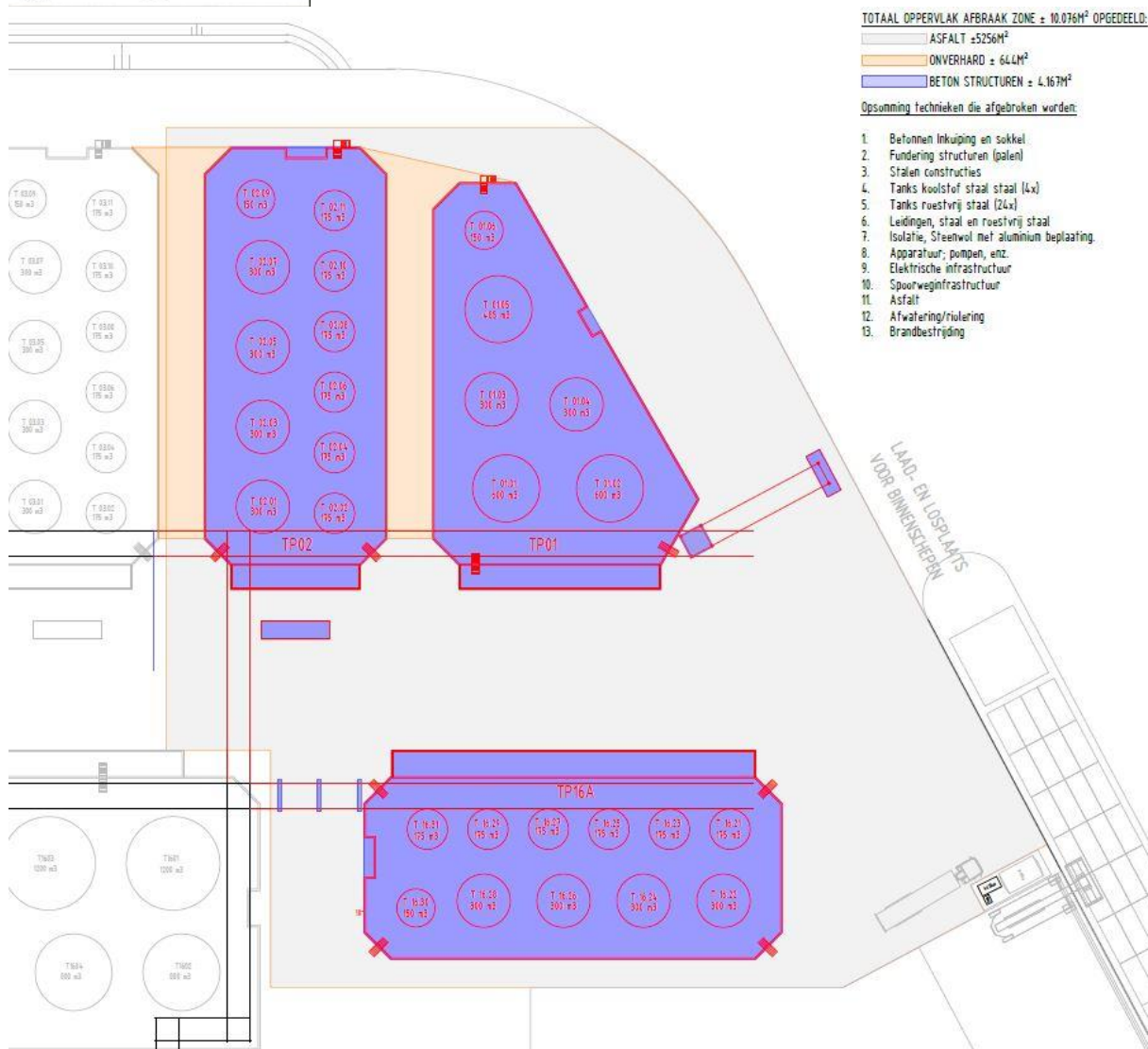
4. Beschrijving van de geplande werkzaamheden

4.1. Huidige toestand

Heden bevinden zich binnen de werkzone enkele tankputten van een tankpark en verharding in asfalt.

Figuur 2: Projectgebied (rood) en werfzone (blauw) op luchtfoto (1/2500)

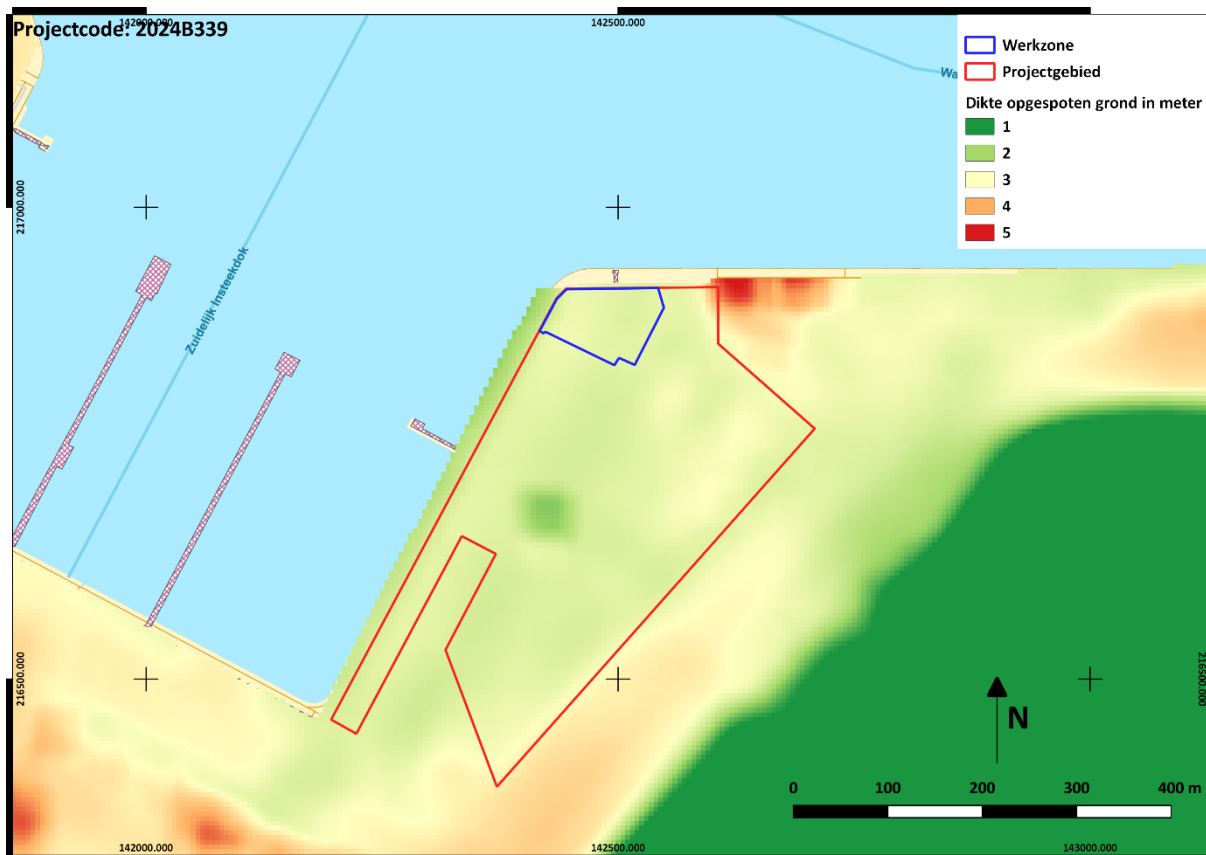

Figuur 3: Inplantingsplan met aanduiding te slopen tankputten en verhardingen (1/500)

Het projectgebied is gelegen op de linkeroever van de Schelde te midden van de industriële havenzone. Ten noorden van het terrein situeert zich het zuidelijke insteeddok van het Waaslandkanaal. Een eindje ten westen van het projectgebied bevindt zich het Vrasenedok. Het slib afkomstig van het graven van de dokken werd gebruikt om het hele gebied te bedekken en op te hogen.

Teneinde een inzicht te verkrijgen op de dikte van de opgespoten pakketten aarde aanwezig in het Antwerpse havengebied werd door de Universiteit van Antwerpen een opspuitingsmodel gegenereerd op basis van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen en gegevens afkomstig van oude topografische kaarten. Het opspuitingsmodel is niet perfect maar geeft een goed globaal beeld van de dikte van de pakketten in de verschillende zones van de haven. Zones waar de pakketten minder dik zijn vertegenwoordigen plaatsen die reeds in het verleden hoger gelegen waren dan de plaatsen met een dikker pakket opgespoten aarde. Hieruit blijkt dat ter hoogte van het projectgebied de dikte van het

opgespoten pakket schommelt tussen plusminus 2,50 meter en 3 meter. De huidige hoogte van het projectgebied bevindt zich tussen 5,50 en 6 meter + TAW.

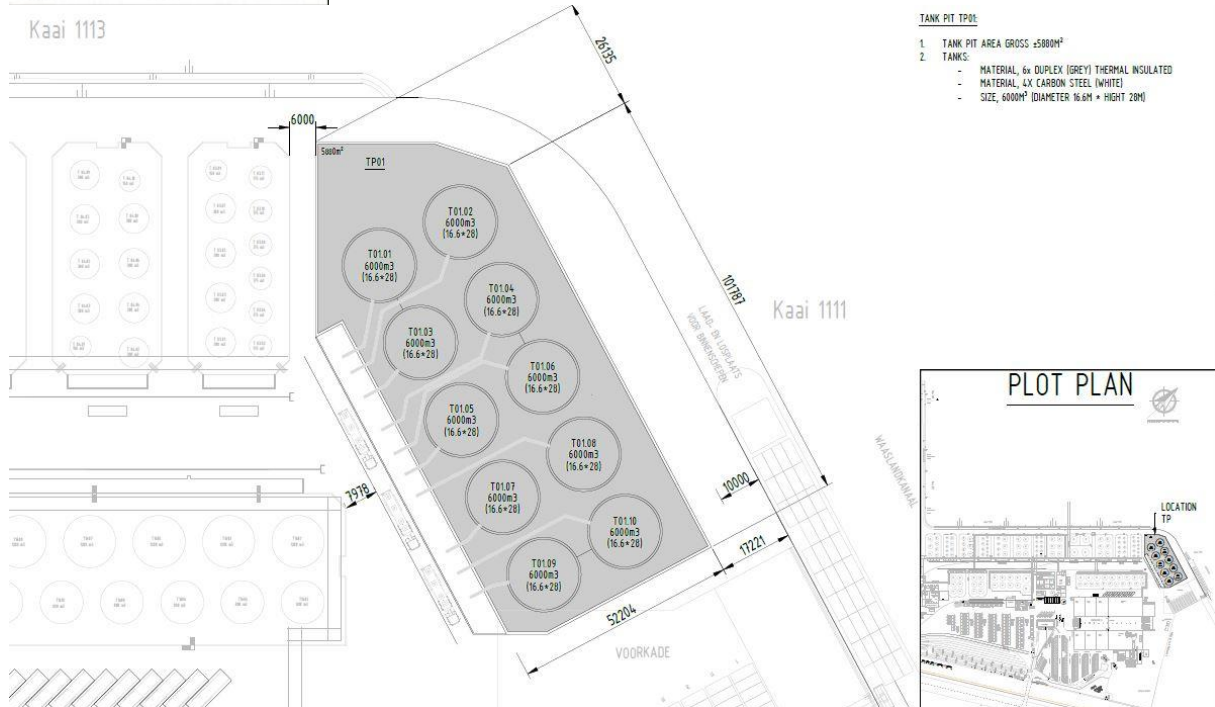
Figuur 4: Projectgebied (rood) en werfzone (blauw) ten opzichte van het opspuitingsmodel van de Universiteit van Antwerpen (1/2500) (Bron: Port of Antwerp)

4.2. Toekomstige situatie

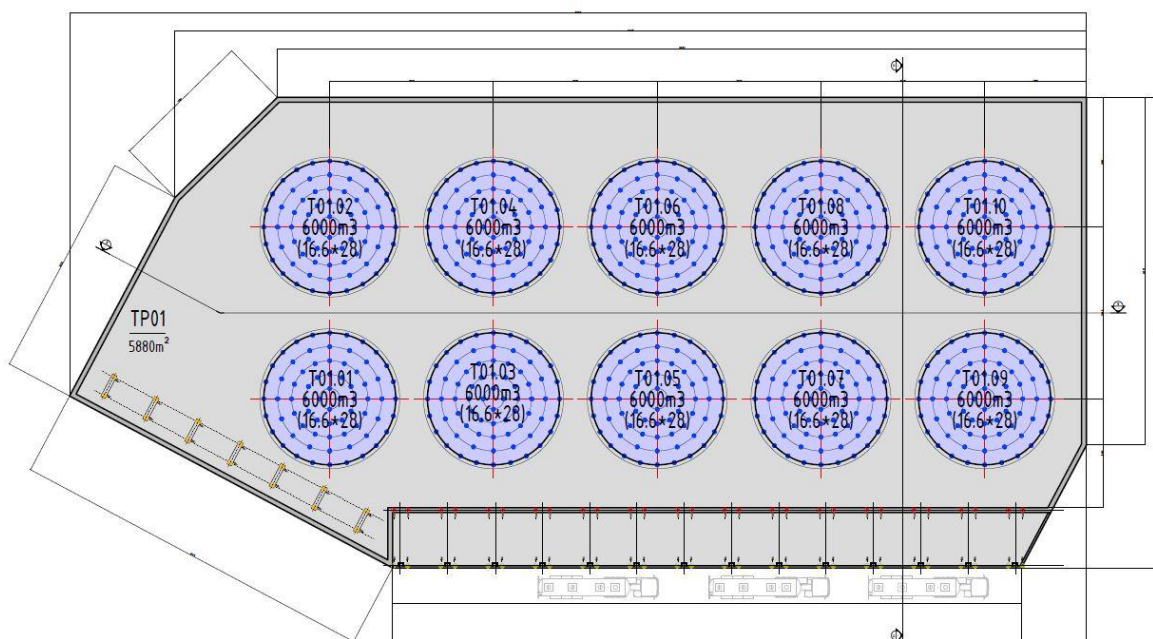
De vergunningsaanvraag heeft betrekking op de sloop van de tankputten 1, 2 en 16A, het verwijderen van een deel van de aangrenzende verhardingen, de constructie van een nieuw tankpark en de aanleg van nieuwe verharding. Voor de realisatie hiervan zal in eerste instantie de bestaande verharding en de aanwezige tankputten worden gesloopt. De slooptepte blijft beperkt tot de diepte van reeds aanwezige verstoringen en zal geen bijkomende impact hebben op eventueel aanwezige archeologische resten.

De tankparken zullen worden gefundeerd door middel van schroefpalen die tot een diepte van 14 meter in de bodem worden geboord. In totaal worden 730 palen voorzien met een diameter tussen 410/560 mm en/of 460/610 mm.

Concreet betekent dit dat eventueel aanwezige archeologische resten zullen worden verstoord ter hoogte van de voorziene funderingspalen. Wanneer we de gemiddelde diameter van de palen nemen, zijnde 510 mm, betekent dit dat eventueel aanwezige archeologische resten zullen worden verstoord over een oppervlakte van in totaal 149,14 m².

Figuur 5: Nieuwe inplanting (1/500)

Figuur 6: Grondplan en palenplan nieuw tankpark (1/400)

Figuur 7: Snede nieuw tankpark (1/400)

5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Uit bovenstaand overzicht mag blijken dat het plangebied in de 20^e eeuw aan grootschalige veranderingen is blootgesteld. Met de aanleg van het havengebied is het oorspronkelijke landschap zo goed als volledig op de schop gegaan en verdwenen onder een dik pakket opgespoten aarde met diktes tussen 2,5 en 3 meter ter hoogte van de werkzone.

Het uitgevoerde bureauonderzoek kon het eventuele kennispotentieel van het gebied niet achterhalen, maar dit was niet nodig voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hieruit is immers gebleken dat de impact van de geplande werkzaamheden beperkt is tot de zones van de te realiseren schroefpalen en dit vanaf een diepte van minimaal 2,5 meter onder het bestaande maaiveld. De bedreigde oppervlakte is verwaarloosbaar en blijft beperkt tot minder dan 150 m².

6. Lijst figuren en bijlagen

6.1. Lijst figuren

Project code	Nr	Type	Onderwerp	Aanmaakschaal origineel	Aanmaakdatum origineel	Versie
2024B339	1	Kadasterplan	Projectgebied ten opzichte van GRB-bestand	1/2500	2024	digitaal
2024B339	2	Orthofoto	Projectgebied en werfzone op luchtfoto 2023	1/2500	2023	Digitaal
2024B339	3	Inplantingsplan	Inplantingsplan met aanduiding sloop	1/500	2024	Digitaal
2024B339	4	Hoogteplan	Projectgebied ten opzichte van het opspuitingsmodel Universiteit Antwerpen (Bron Havenbedrijf Antwerpen)	1/2500	2024	Digitaal
2024B339	5	Inplantingsplan	Nieuwe inplanting	1/500	2024	Digitaal/PD
2024B339	6	Ontwerpplan	Grondplan en palenplan nieuw tankpark	1/400	2024	Digitaal/PD
2024B339	7	Ontwerpplan	Snedes nieuw tankpark	1/400	2024	Digitaal/PDF

6.2. Lijst bijlagen

Projectcode	Nummer Bijlage	Onderwerp
2024B339	Bijlage 1	Programma van Maatregelen
2024B339	Bijlage 2	Privacy-fiche